

Neolit/eneolit

(mladší a pozdní doba kamenná)

Lengyelská kultura

Mgr. Markéta Havlíková

Mgr. David Hons

HIAb03 Dějiny pravěku

MUNI
FILOZOFICKÁ
FAKULTA

Obsah:

- Od neolitu k eneolitu
- Lengyelská kultura
- Rondely
- Geofyzikální prospekce
- Praktické cvičení/diskuze/dotazy

„Počátek zemědělství byl pro planetu ranou, z které se dosud nevzpamatovala.“

M. Oliva

Silbury Hill

Pohár KZP

Od neolitu k eneolitu

(6.-3. tisíciletí př. n. l.)

Změna

cca 4300 - 4000 př. n. l.

Ilustrační obrázek; zdroj na konci prezentace

Společenská změna

Technologická změna

Ekonomická změna

Měď

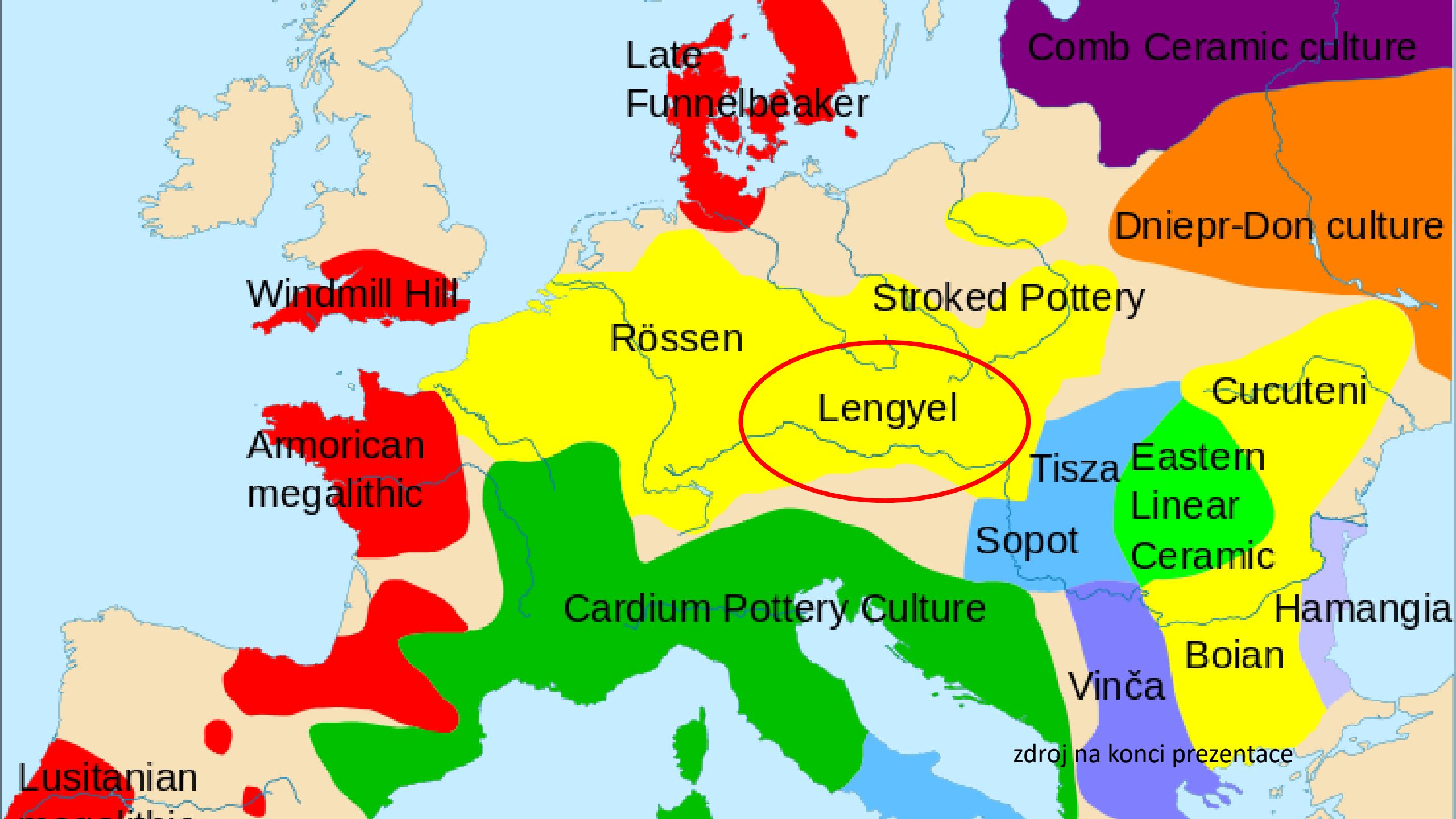

Ilustrační obrázek; zdroj na konci prezentace

Lengyelská kultura

Kultura s moravskou malovanou keramikou

Late
Funnelbeaker

Comb Ceramic culture

Dniepr-Don culture

Windmill Hill

Rössen

Stroked Pottery

Lengyel

Cucuteni

Armorican
megalithic

Tisza

Eastern
Linear
Ceramic

Cardium Pottery Culture

Sopot

Hamangia

Boian

Vinča

Lusitanian
megalithic

zdroj na konci prezentace

Lengyelská kultura

Zdroj: Podborský a kol. 2005

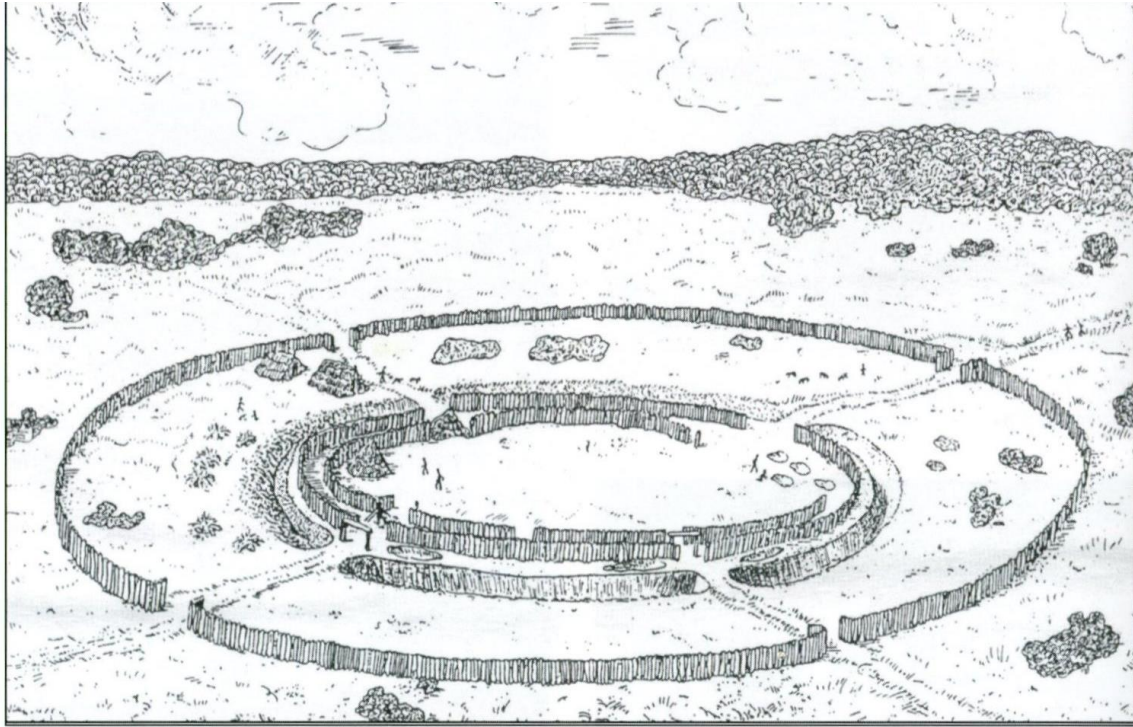

Lengyelská kultura

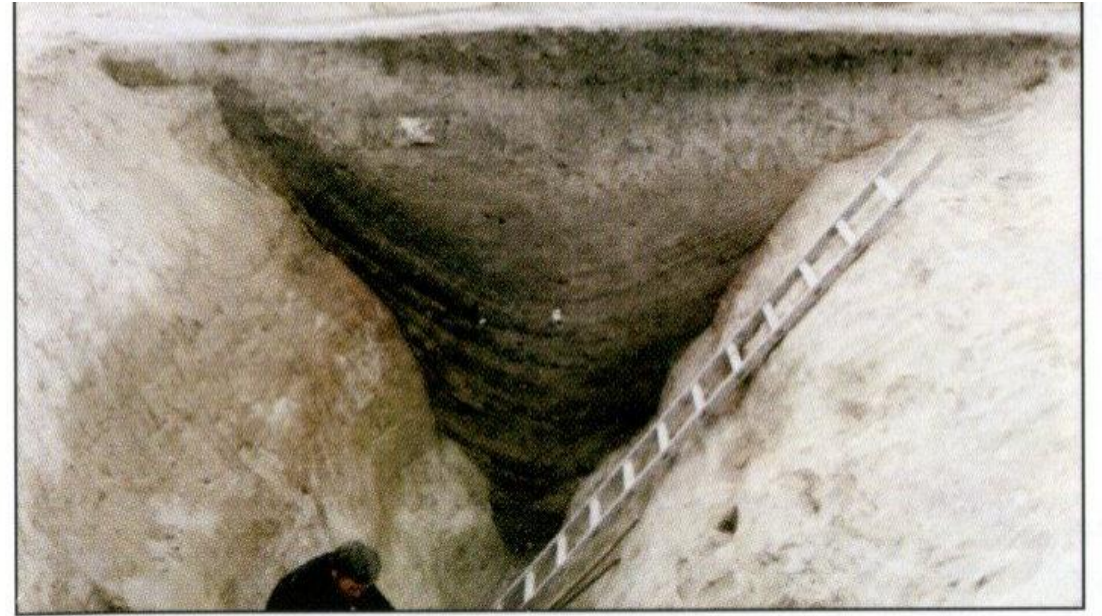

Zdroj: Podborský a kol. 2005

Obr. 100. Kresebná rekonstrukce původního vzhledu rondelu (autor S. Ševčík).

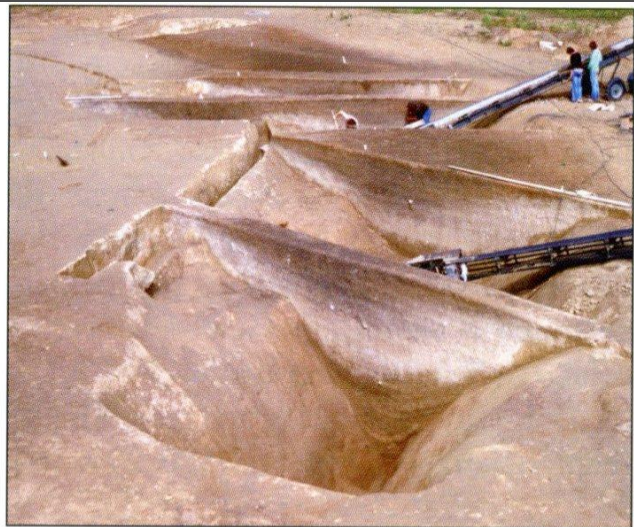

Obr. 96. Klasický hrotitý profil příkopu rondelu s dobře patrnými vrstvami jeho výplně.

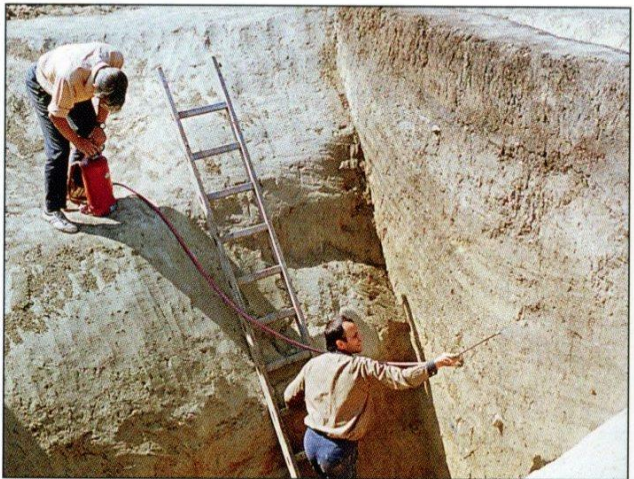
Rondely

- Arény – Časopis Vesmír
- Na ČT v archivu Dobrodružství archeologie
- Zdroj: Podborský a kol. 2005

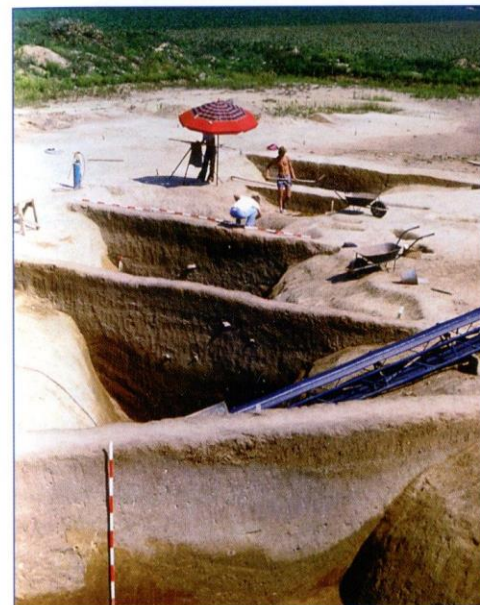

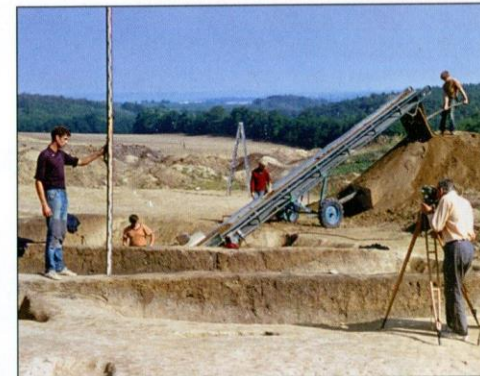
Obr. 94. Pohled na výzkum jihovýchodní části příkopu rondelu lidu s MMK staršího stupně.

Obr. 96. Klasický hrotitý profil příkopu rondelu s dobře patrnými vrstvami jeho výplně.

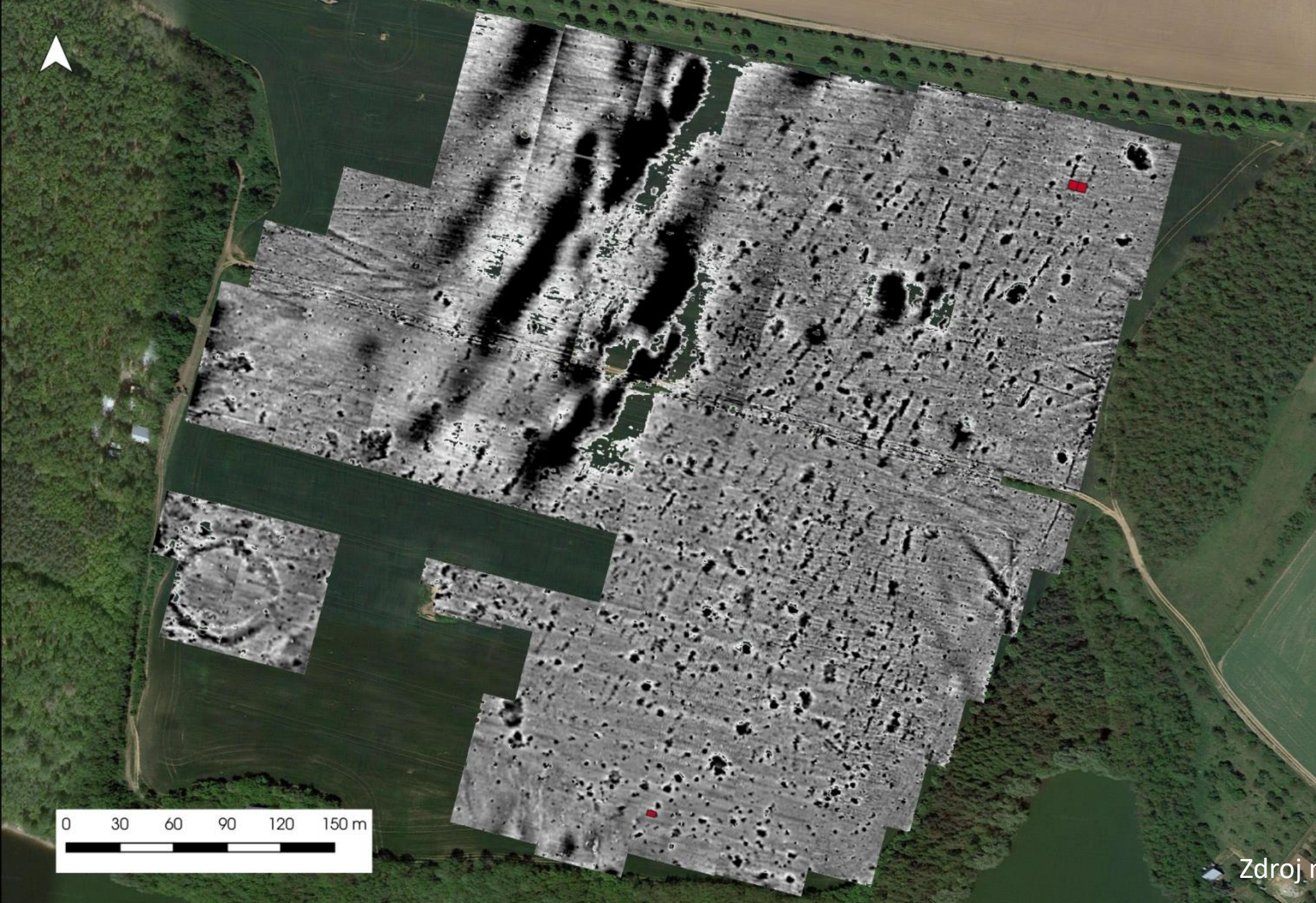
Obr. 98. Exploatace výplně příkopu rondelu pomocí techniky.

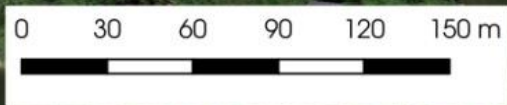
Obr. 97. Nivelování vypracované situace na jižním vstupu do rondelu.

Geofyzikální
plán:
Těšetice-
Kyjovice

Těšetice- Kyjovice

Zdroj materiály ÚAM FF MU

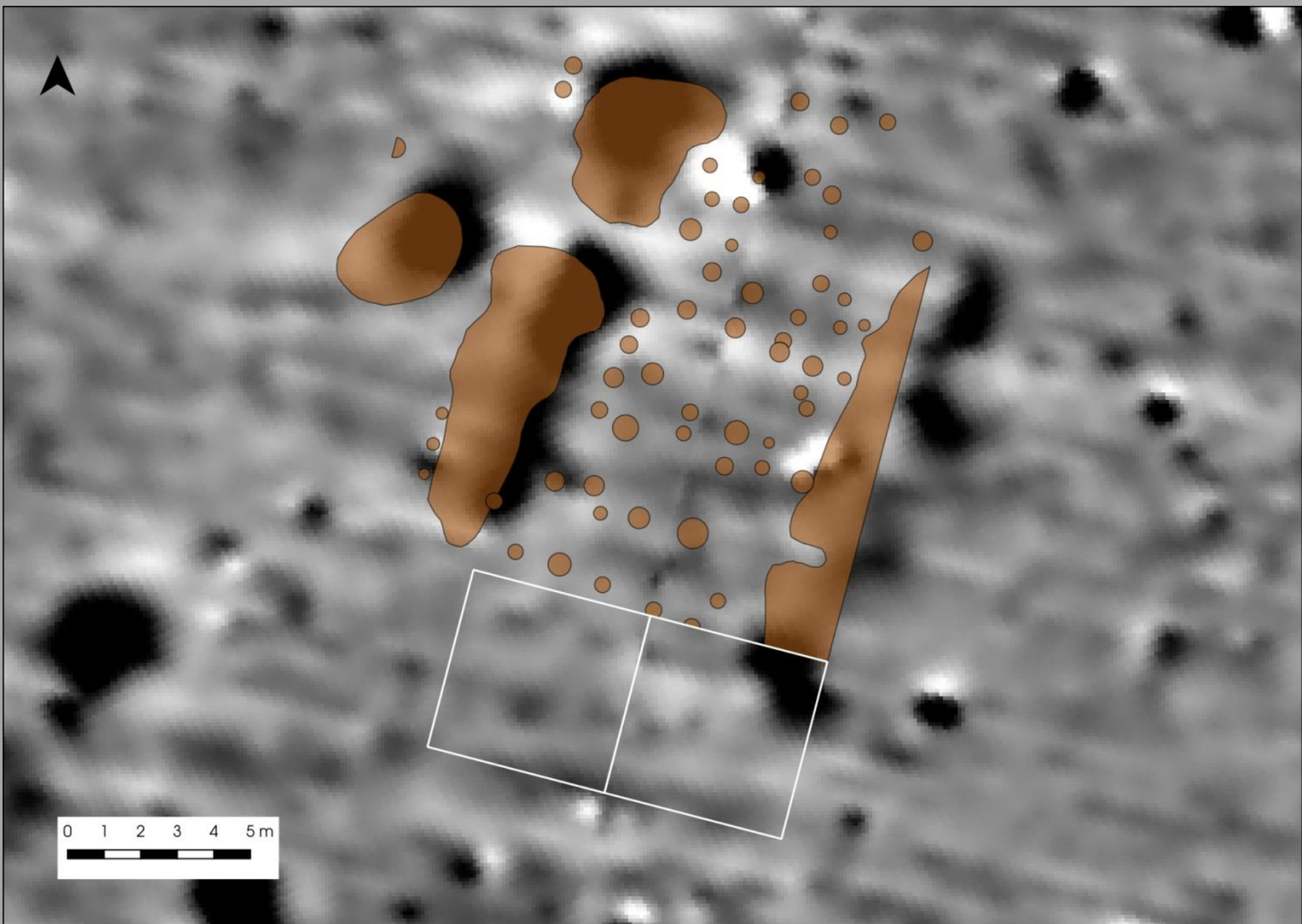

Zdroj materiály ÚAM FF M

Geofyzikální prospekce

- Nedestruktivní metoda průzkumu
  - Hlavní používané přístroje: georadar, magnetometr
  - Výhody x nevýhody?
-
- Více k problematice například: *Archeologie a dálkový průzkum – Historie, metody, prameny (M. Gojda 2017)*

Georadar

Zdroj: FB Archeogeofyzika ÚAM FF MU Brno

Geoelektrická metoda

Menší plochy (např. kostely)

Magnetometr

Magnetometrický princip

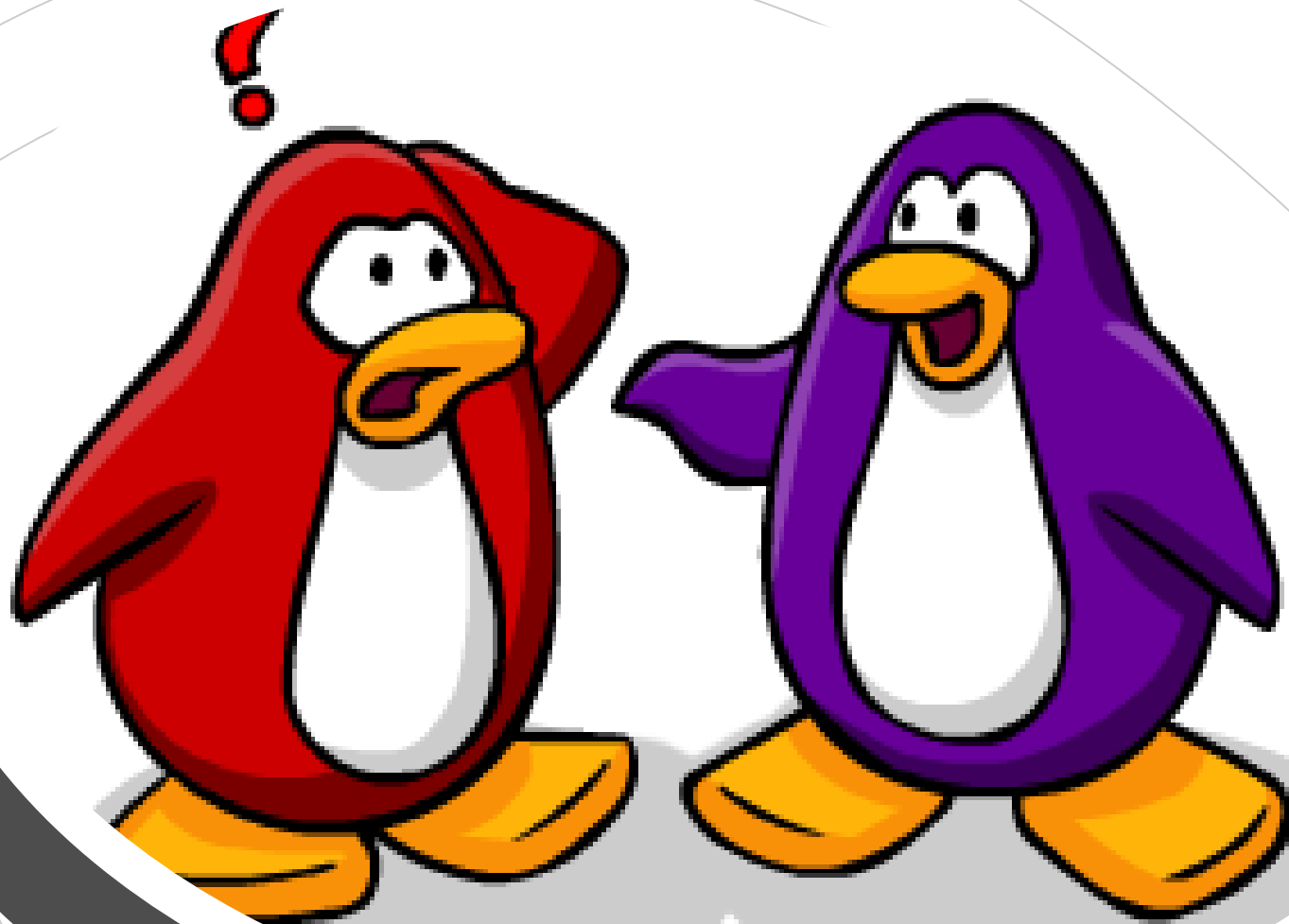
Rychle lze proměřit velké plochy

Sp Adobe Spark

Zdroj: FB Archeogeofyzika ÚAM FF MU Brno

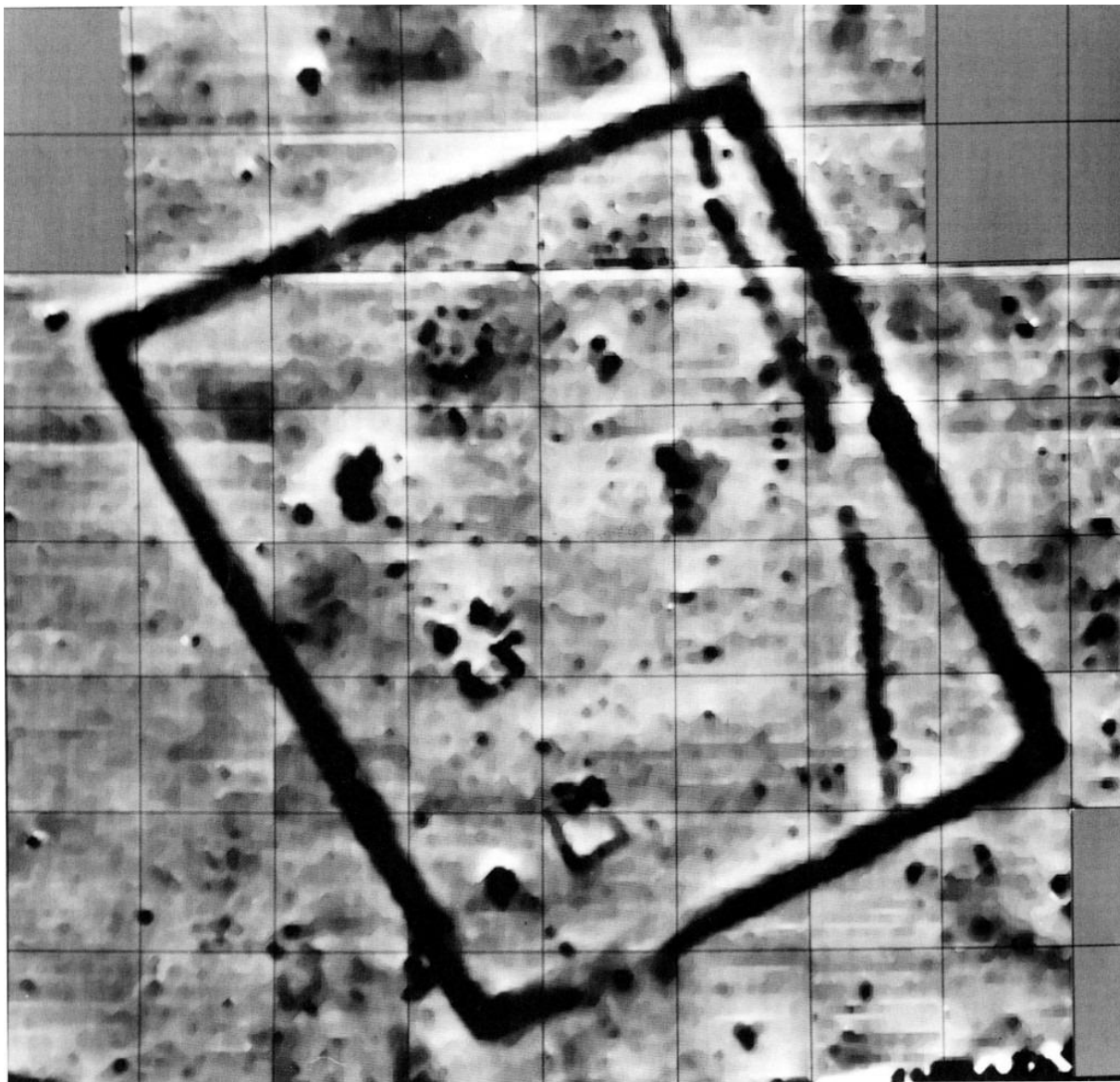

Výhody vs.
nevýhody
geofyzikálního
průzkumu

Cvičení

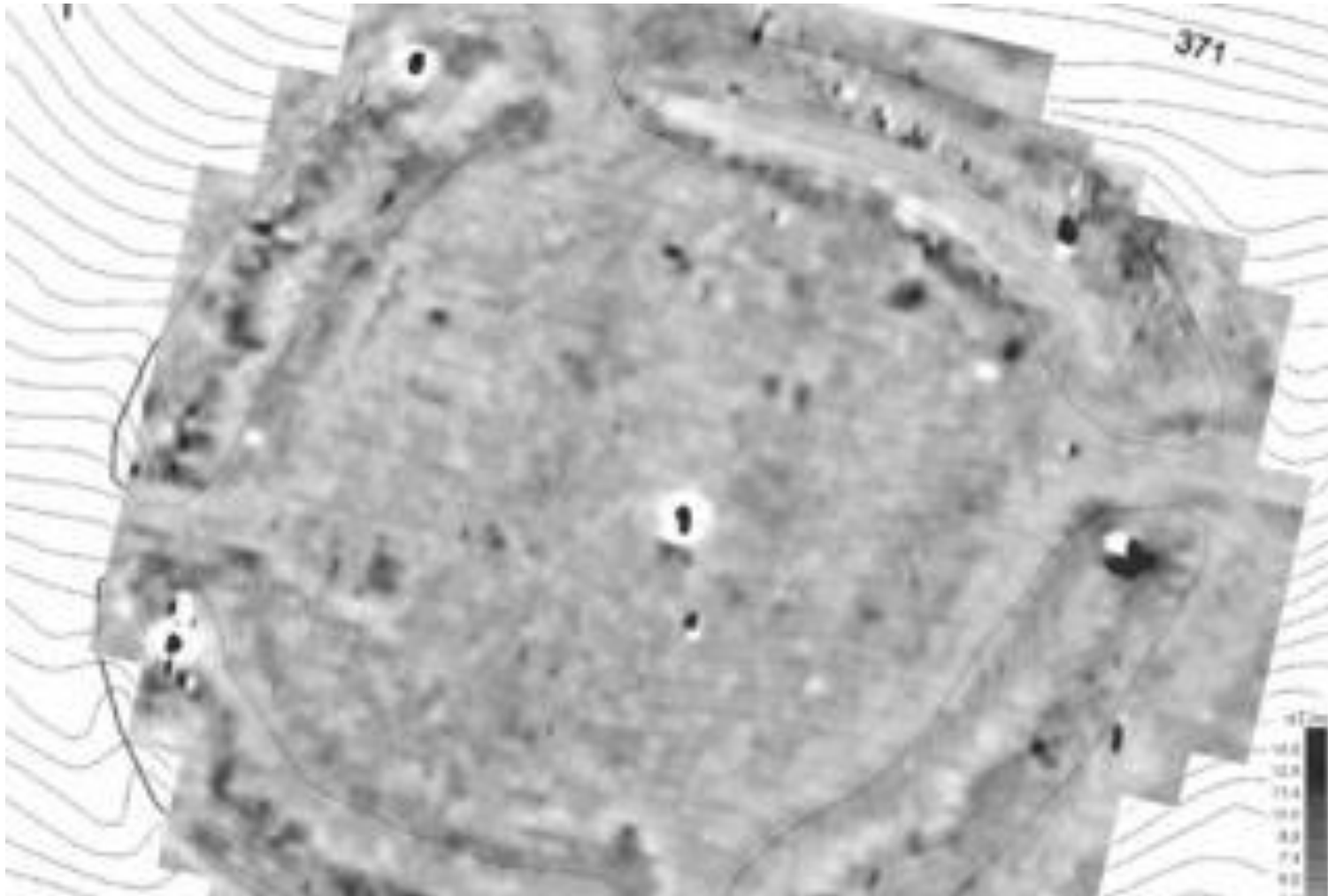
1. plánek – jakou
strukturu můžeme
vidět na obrázku

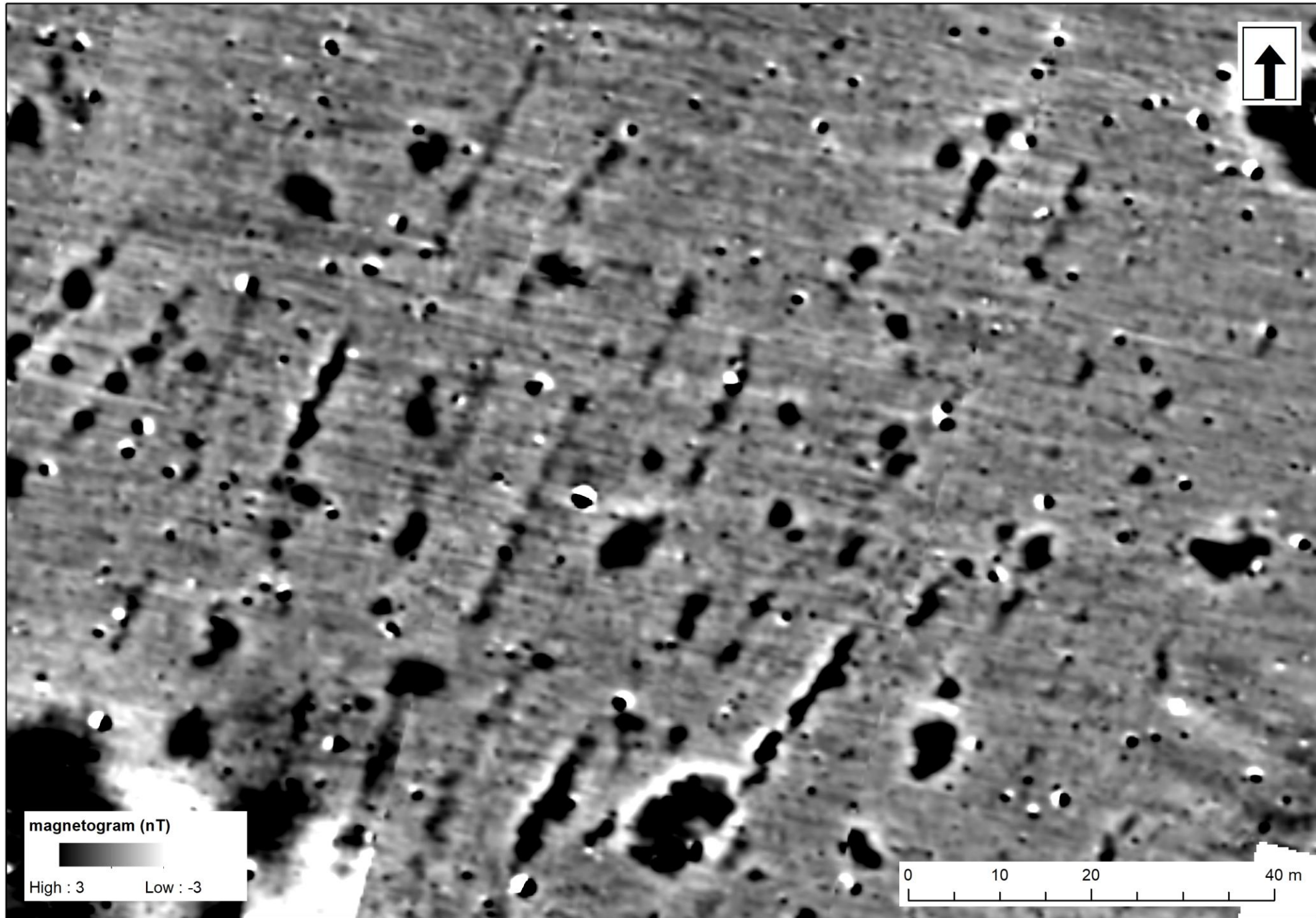
2. Plánek - jakou strukturu můžeme vidět na obrázku

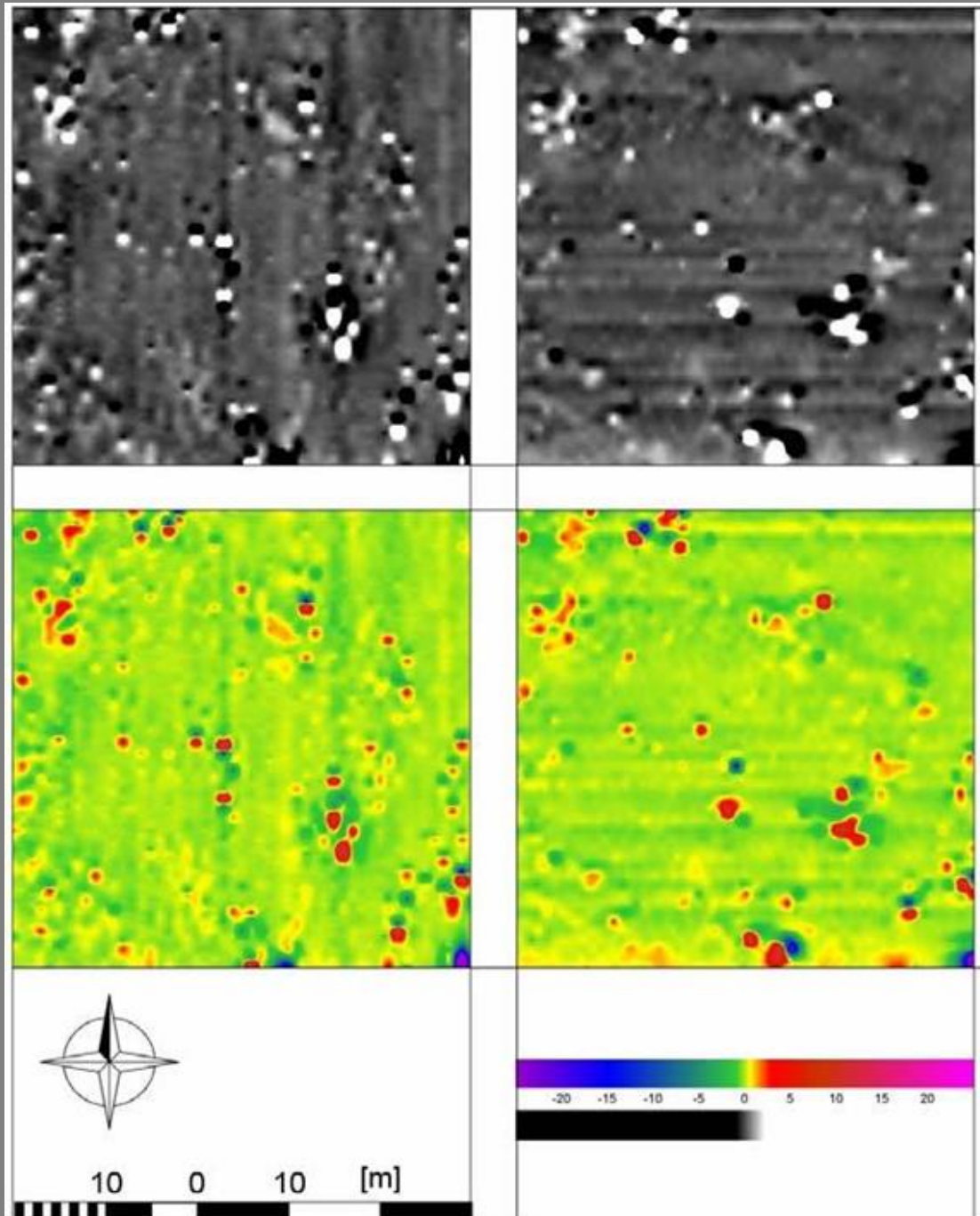
3. plánek – co nejpravděpodobněji znázorňuje?

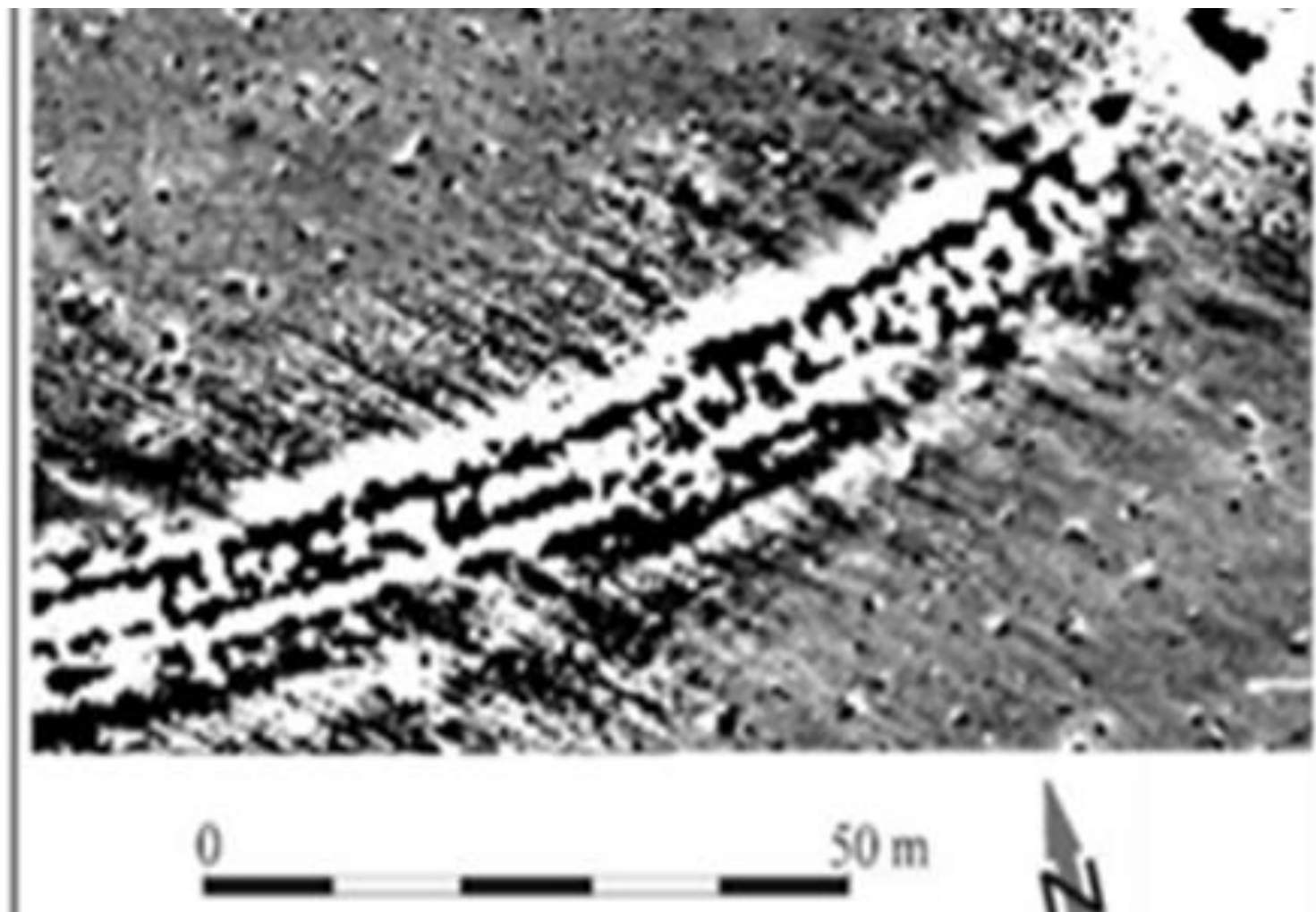
4. plánek – jaké struktury je možné vidět na plánu z Těšetic

5. plánek – pokuste se najít a popsat strukturu na mapce, všechny snímky zobrazují tu samou plochu. Strukturu lze popsat o pomoci geometrického obrazce.

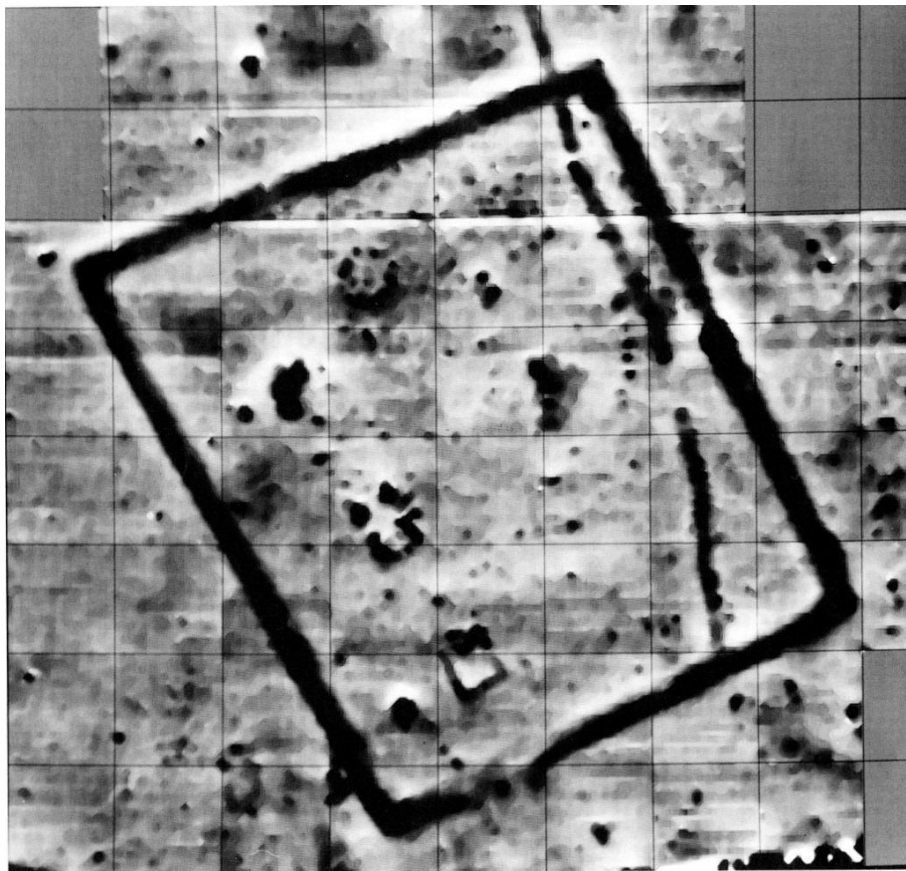

6. Plánek. Pokuste se určit, o jakou strukturu z ranného středověku, se může jednat?

Řešení

1. Ohrazení typu viereckschanze,
(Egwel, Bavorsko)

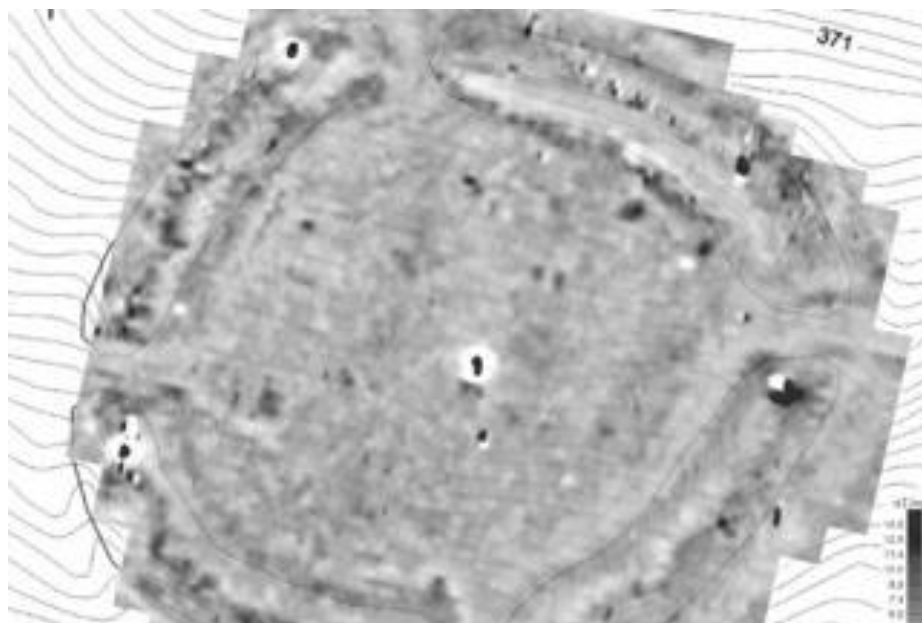

2. Rondel a v superpozici struktura ze starší doby
železné (Schmiedorf, Bavorsko)

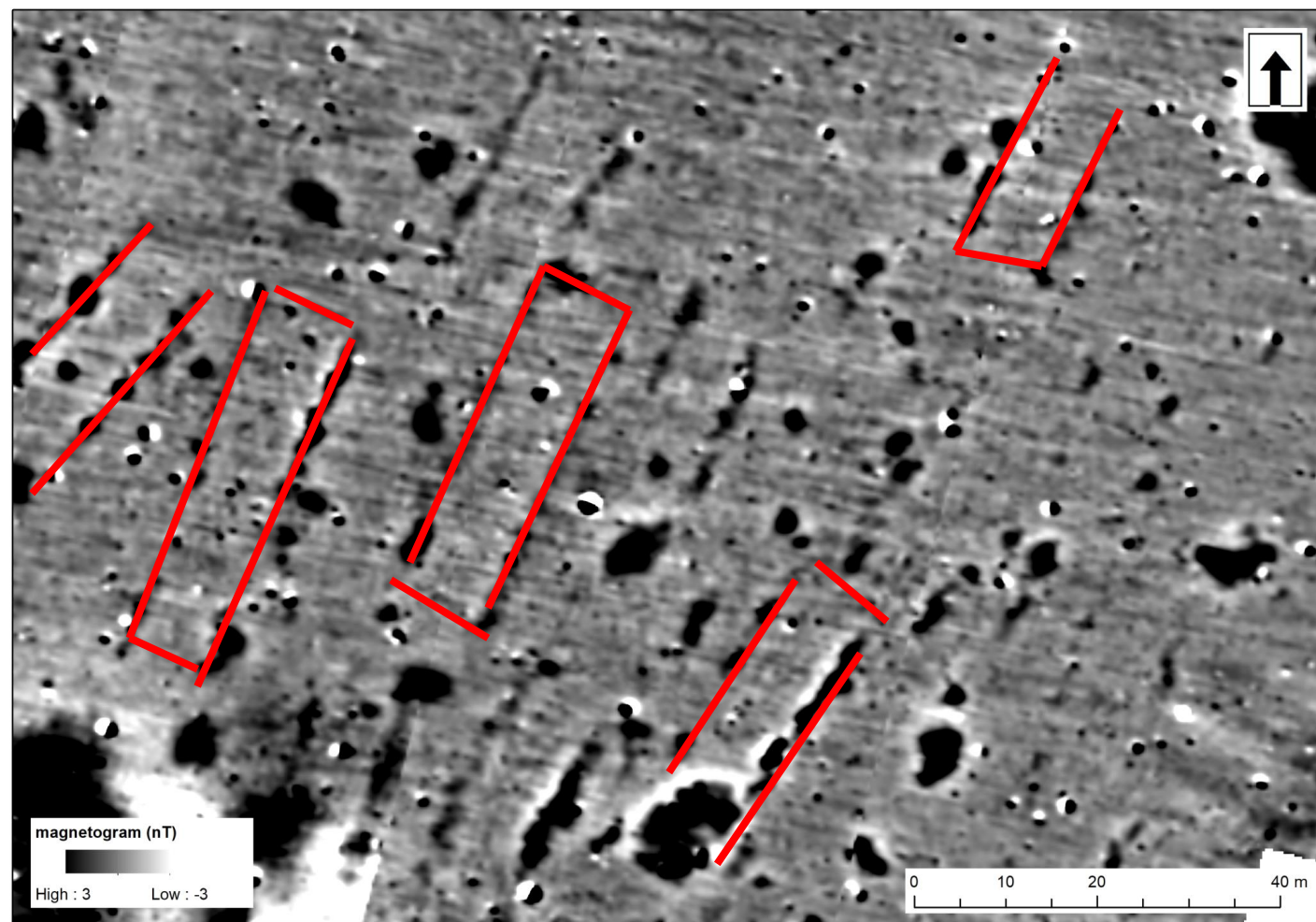

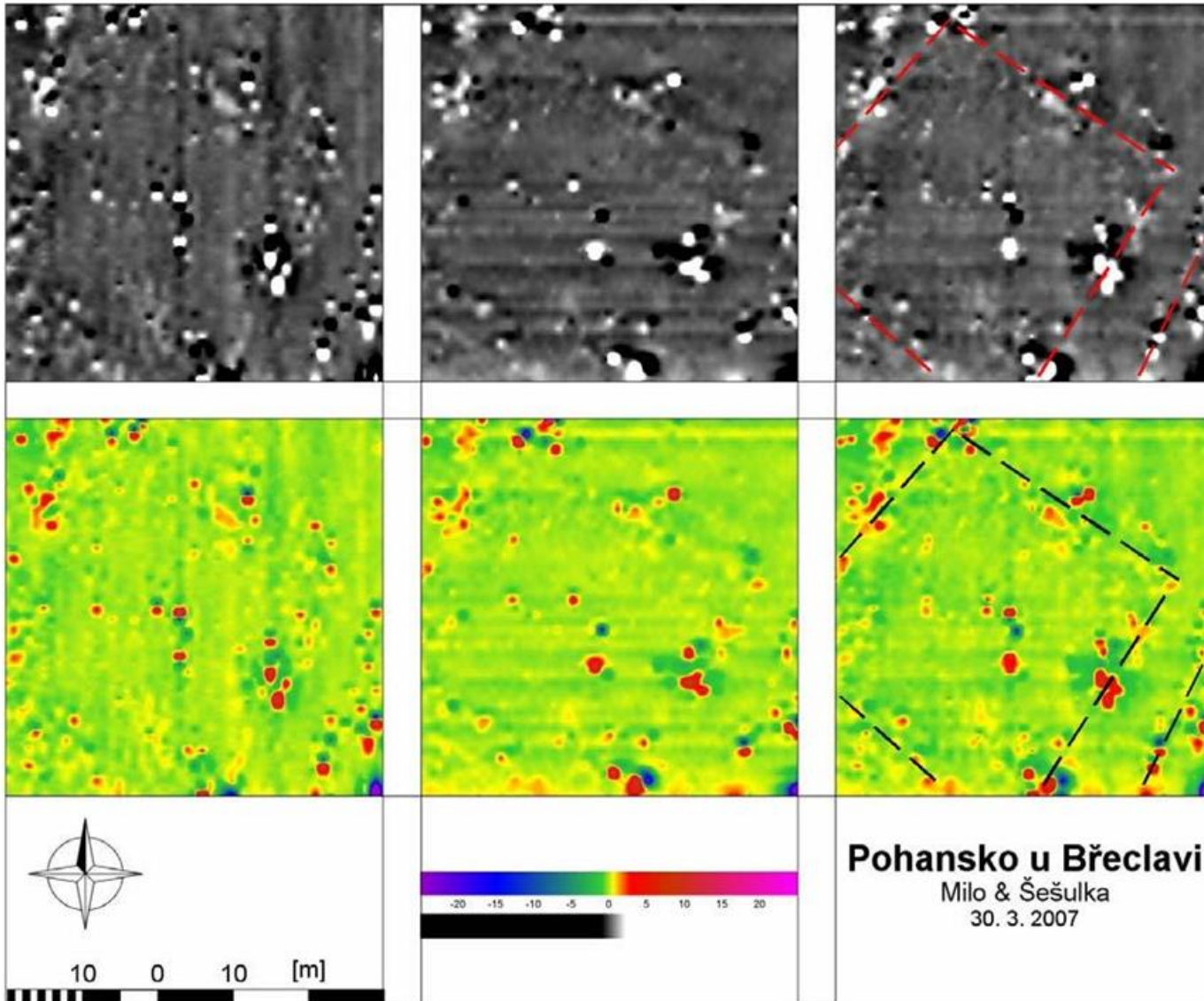
3. rondel

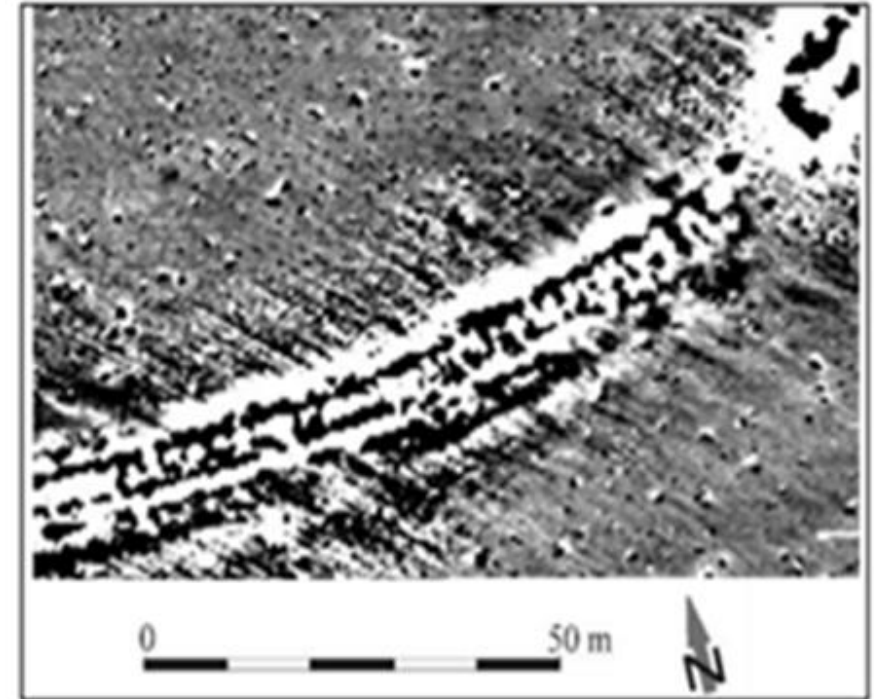
4. dlouhé domy

5. Dvorcovitá struktura

6. Komorová hradba

Obr. 42. Komorová konstrukce majcichovského valu (autor P. Milo)

Zdroj: Machová – Šabatová – Milo
2016, str. 75.

- Děkuji za pozornost!

Zdroje:

Obrázky:

google.com/search?q=neolit&tbs=isch&tbs=il:cl&hl=cs&sa=X&ved=0CAAQ1vwEahcKEwjAkquviq3sAhUAAAAAHQAAAAAQAg&biw=1519&bih=706#imgrc=S4rjtVcWASr_AM

commons.wikimedia.org/wiki/File:Bell_Beaker,_Copper_Age,_City_of_Prague_Museum,_175634.jpg

<https://pixnio.com/cs/zvirata/kone/pudni-pudy-kun-muz-pluh-prace-zemedelstvi-pole-nastroj-trava-zvire-modra-obloha-venkovni>

<https://www.needpix.com/photo/66358/copper-enamelled-lp-lmx-polyamide-round-wire>

https://en.wikipedia.org/wiki/Lengyel_culture

https://www.google.com/search?q=georadar&tbs=isch&tbs=il:cl&hl=cs&sa=X&ved=0CAAQ1vwEahcKEwigjuGt5dLsAhUAAAAAHQAAAAAQAg&biw=1519&bih=754

Machová, B. – Šabatová, K. – Milo, P. 2016: Identifikace a dokumentace jako základ památkové ochrany pravěkých a ranně středověkých nadzemních struktur. Brno.

Podborský, V. a kol. 2005: Pravěk mikroregionu potoka Těšetičky/Únanovky. Brno